

Karel Havlíček

31. 12. 1907 narozen v Berlíně, v rodině scénografa. Ta roku 1923 přesídlila do Prahy, kde absolvoval Právnickou fakultu Německé univerzity a studia završil doktorátem roku 1934. Od roku 1936 působil ve státní službě v několika českých městech, aby se od roku 1946 usadil v Kadani. V příštím roce se tam i oženil. V manželství s Jarmilou Rosovou se narodily dcery Jarmila a Karola a syn Karel. V Kadani zastával úřad policejního ředitele. Po únorovém převratu byl z místa odvolán a mezi lety 1949–1970 byl zaměstnán postupně jako návrhář v Thunské továrně na porcelán v Klášterci nad Ohří, pak dělník Kadaňských keramických závodů, v kamenolomu Mikulovice a u Pozemních staveb.

Od roku 1945 zasvětil další život umění. S nutkavou naléhavostí vytvářel po léta každý večer jednu ze svých kreseb. Nazýval je dětmi noci. Roku 1948 navázal přátelství s výtvarným kritikem Karlem Teige (1900–1951) vůdčím představitelem českého poetismu a surrealismu. Roku 1956 se sblížil s psychologem Ivo Pondělíčkem (*1928), který se v knize Fantaskní umění inspiroval i Havlíčkovou tvorbou. Roku 1963 se konala první samostatná výstava kreseb Karla Havlíčka v pražském Mánesu. Následovaly další, především v severozápadních Čechách.

Zemřel 25. 12. 1988 v Kadani, kde je pohřben na městském hřbitově. Po roce 1998 bylo jeho dílo začleněno do několika výstav Art brut. Ulice v Zahradní čtvrti, v níž žil, byla roku 2006 pojmenována Havlíčkova a otevřena byla i Galerie Karla Havlíčka v Kadani.

Gorgo, 1952, tužka na papíře formátu A3

K A R E L H A V L Í Č E K

1907 – 1988

D Ě T I N O C I

3. 4. – 5. 5. 2013

GALERIE JIŘÍHO JÍLKA, SADY 1. MÁJE, ŠUMPERK
ZAHÁJENÍ VE STŘEDU 3. DUBNA V 18.00 HODIN
OTEVŘENO DENNĚ 13.00 DO 18.00 HODIN NA
ZAZVONĚNÍ V RECEPCI PENZIONU G

S PODPOROU GRANTU MINISTERSTVA KULTURY A OLOMOUCKÉHO KRAJE

Gigantomachie, 1948, tužka na papíře formátu A3

Hřebec, 1949, tužka na papíře formátu A3

Mořská obluda, 1948, tužka na papíře formátu A3

Velký mrtvý, 1948, tužka na papíře formátu A3

Podivuhodný kreslíř Karel Havlíček je i není právem řazený do kruhu autorů Art brut. Byl dobře obeznámený nejenom s uměním své doby a přítelem Karla Teigeho, který o něm napsal i první zasvěcený text. A přece se ty jeho tak sugestivní, tužkové kresby, vznikající z nezbytnosti noc co noc od konce války a především za následných padesátých let, kdy byl sám už doživotně společensky odsunutý na okraj, i onomu umění v syrovém stavu očividně blíží. Je snadné najít zjevnou shodu s mediumním projevem o generaci staršího Josefa Kováře (*1876), který své tajemné bytosti kdesi na rozhraní rostlinných a živočišných podob na rozdíl od něho kreslil v plně hypnotickém ponoru mysli.

I Havlíčkovy temné chiméry se samy bezděčně vynořily z ještě nevyjasněného pocitu prvních čar. Živené zjitřenou fantazií, zrály pak ale už do vědomých, vnitřních vizí a krystalizovaly do útvarů výsledné podoby. Dech noci do nich vstupoval a věrně se v nich zrcadlí. Spočívají v něm v širokém rozpětí od úzkosti a vzdoru po nepřeborné bohatství různorodých forem živé přírody. Celého kosmu nevyčerpatelných proměn a současně jinotajů, glosujících zlobu temné doby v kresbách formálně vyvážených a výrazově silných. Stejně znepokojivých jako nezávisle na obsahu vysloveně krásných. To za podmínky, že bytostně rozumíme krásu v její úplnosti – i drsné krásu vizí uhrančivé síly řeči básníků Traklova rodokmenu nebo vrcholných slok Máchových.

Havlíčkovy kresby nesou stopy doznívajícího symbolismu, pozdní secese a jistě i vlivu surrealismu. Jsou ale plně svébytné. Vystačí si bez nálepek až zpětného zařazení a s vyjmenovanými proudy jenom volně splývají. A pro mne jsou jeho Děti noci i souputníky skromných kreseb velkého literáta Ludvíka Kundery, který tu pod příbuzným názvem Mnoho nocí před lety představil své, mezi půlnocí a svítáním rodící se dekalky.

Zbývá jistě poděkovat autorově rodině za výstavu mimořádně vzácnou a pro mnohé objevnou. Terezii Zemánkové pak za její zprostředkování.

Miroslav Koval

Masožravý květ, 1957, tužka na papíře formátu A3